

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **V.**, bývajúceho v D., zastúpeného JUDr. J., advokátom so sídlom vo Z., proti žalovaným **1/ E.**, bývajúcej v D., **2/ J.**, bývajúcej v S., zastúpenej opatrovníkom S., **3/ A.**, bývajúcej v D., **4/ S.**, bývajúcej v D., miesto pre doručovanie M., T., **5/ A.**, bývajúcej v D., **6/ E.**, bývajúcej vo Z., **o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 15 C 41/ 2004, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. septembra 2007 sp. zn. 13 Co 41/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. septembra 2007 sp. zn. 13 Co 41/2007 okrem výroku, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Zvolen z 1. februára 2007 č.k. 15 C 41/2004-258 v znení opravného uznesenia z 13. februára 2007 č.k. 15 C 41/2004-264 tak, že žalovaným 1/, 4/ až 6/ nepriznal náhradu trov prvostupňového konania a vec v rozsahu zrušenia vracia krajskému súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 1. februára 2007 č.k. 15 C 41/2004-258 v spojení s opravným uznesením z 13. februára 2007 č.k. 15 C 41/2005-264 konanie voči žalovaným 4/, 5/, 6/ zastavil. Zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov konania k nehnuteľnosti rodinnému domu súpisné č. X. postavenom na parcele CKN X. v kat. úz. S., zapísaného na liste vlastníctva č. X. pre Katastrálny úrad Banská Bystrica, Správa katastra D. (ďalej len „nehnutelnosť“). Rodinný dom so súpisným č. X. postavený na parcele č. CKN X. v kat. úz. S. vedený na LV č. X. prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu a žalobcovi uložil povinnosť vyplatiť žalovanej 2/ sumu 81 315 Sk a žalovanej 3/ sumu 325 259 Sk. Žalobcovi náhradu trov konania voči žalovanej 2/ nepriznal. Žalovaným 1/, 3/, 4/, 5/ a 6/ uložil povinnosť

spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 72 569 Sk ako i zaplatiť na účet Okresného súdu Zvolen štátom preddavkované trovy vo výške 145 Sk. Žalobcu zaviazal doplatiť na účet Okresného súdu Zvolen súdny poplatok vo výške 3 137,50 Sk a žalovaným 2/, 3/ na účet Okresného súdu Zvolen súdny poplatok vo výške 16 262,50 Sk.

Opravným uznesením z 13. februára 2007 č.k. 15 C 41/2004-264 Okresný súd Zvolen rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalobcovi vo výške 930 Sk, zrušil výroky rozsudku okresného súdu, ktorými uložil žalobcovi doplatiť na účet okresného súdu súdny poplatok vo výške 3 137,50 Sk a ktorým zaviazal žalované 2/ a 3/ zaplatiť na účet okresného súdu súdny poplatok vo výške 16 262,50 Sk. Žalovaným 2/, 3/ uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Zvolen súdny poplatok vo výške 12 195 Sk. Učtárň Okresného súdu Zvolen upravil poukázať na adresu trvalého bydliska žalobcu súdny poplatok vo výške 930 Sk.

Okresný súd rozhodnutie odôvodnil tým, že účastníci konania sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti. Nakoľko v priebehu konania došlo medzi nimi k niekoľkým prevodom spoluvlastníckych podielov predmetnej nehnuteľnosti, žalobca zobral návrh voči žalovaným 1/, 4/, 5/ a 6/ späť a voči nim súd konanie zastavil. Žaloba potom smerovala voči žalovanej 2/, ktorá bola podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti v 1/8 a žalovanej 3/, ktorá sa stala v dôsledku vyššie uvedených prevodov podielovou spoluvlastníčkou v 4/8; žalobca je podielovým spoluvlastníkom v 3/8. Súd konštatoval, že medzi účastníkmi nedošlo k dohode o zrušení a vyporiadaní tohto spoluvlastníctva. Po zistení, že reálna deľba nehnuteľnosti podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprichádza do úvahy vzhľadom na neprimerane vysoké finančné náklady na jej realizáciu, rozhodol o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva a vec prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu, ktorému uložil povinnosť vyplatiť žalovaným 2/ a 3/ náhradu za ich spoluvlastnícke podiely. Pri určení hodnoty nehnuteľnosti vychádzal súd zo znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou I., podľa ktorého hodnota nehnuteľnosti je 650 518 Sk, podiel žalobkyne 2/ potom určil vo výške 81 315 Sk a podiel žalovanej 3/ vo výške 325 259 Sk. Pri rozhodovaní súd zohľadnil účelné využitie nehnuteľnosti i veľkosť podielov. Pri posudzovaní účelného využitia veci vychádzal zo zistenia, že žalované 2/, 4/, 5/, 6/ v uvedenej nehnuteľnosti nebývajú a neužívajú ju. U žalobcu je zabezpečené účelné využitie veci, keďže aj s rodinou je odkázaný na toto bývanie, pozemok pod domom aj príslušné pozemky - záhrada a zastavané plochy sú v jeho výlučnom vlastníctve a slúžia podporne k využívaniu rodinného domu. U žalovanej 3/, ktorá síce býva v nehnuteľnosti, nezistil bytovú odkázanosť na uvedenú nehnuteľnosť a zohľadnil,

vzhľadom na výšku náhrady za jej podiel, možnosť zabezpečiť si za túto sumu vhodné bývanie. Aj keď sa žalovaná 3/ v priebehu konania stala väčšinou spoluvlastníčkou (4/8), súd pri rozhodovaní k tejto okolnosti neprihliadol z dôvodu, že nežiadala prikázať nehnuteľnosť do svojho výlučného vlastníctva, neprejavila ochotu vyplatiť žalobcu, a preto súd žalobe na zrušenie spoluvlastníctva a jeho vyporiadanie prikázaním nehnuteľnosti žalobcovi za náhradu určenú podľa znaleckého posudku vyhovel.

Rozsudok okresného súdu napadla odvolaním žalovaná 3/ vo veci samej a v časti náhrady trov konania. Žalované 4/, 5/, 6/ podali odvolanie len proti výroku o náhrade trov konania a proti výroku o povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudok okresného súdu v znení opravného uznesenia v časti, v ktorej zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo zmenil tak, že vo vzťahu k žalovanej 3/ žalobu zamietol, vo vzťahu k žalovanej 2/ rozsudok potvrdil. Vo výroku o náhrade trov konania voči žalovanej 2/ rozsudok potvrdil; vo zvyšku zmenil tak, že žalovaným 1/, 3/, 4/, 5/, 6/ náhradu trov prvostupňového konania nepriznal. Vo výroku o náhrade trov konania štátu rozsudok zmenil tak, že trovy konania štátu v sume 145 Sk uložil zaplatiť žalobcovi a vo výroku o povinnosti žalovaných 2/ a 3/ zaplatiť súdny poplatok v sume 12 195 Sk zmenil tak, že žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 2 032 Sk. Žalovanej 3/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Zároveň vyslovil, že vo výroku o zastavení konania voči žalovaným 4/ - 6/ zostáva rozsudok nedotknutý. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd v súlade s § 142 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka posudzoval existenciu dôvodov pre zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, jeho spôsoby a existenciu dôvodov hodných osobitého zreteľa, ktoré bránia zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva a ktoré musia spočívať v okolnostiach takej povahy, že pri nich záujem žalovaného ponechať spoluvlastnícky stav nezmenený sa v porovnaní so záujmom žalobcu zrušiť podielové spoluvlastníctvo ukáže ako významnejší a prednejší. Zamietnutie žaloby voči žalovanej 3/ odôvodnil tým, že na jej strane sú dôvody osobitného zreteľa v zmysle § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za ktoré považoval najmä jej vek a sociálnu situáciu, stav jej odkázanosti na bývanie v nehnuteľnosti, nedostatok možností uspokojiť svoje potreby inde, osobné a citové väzby na nehnuteľnosť. Podľa odvolacieho súdu žalobca nepreukázal, že rodinný dom účelne využije len pre svoje potreby a jeho prioritou je vyriešenie sporných užívacích vzťahov, ktoré spočívajú najmä v nezhodách financovať investície do spornej nehnuteľnosti. Za rozhodujúcu skutočnosť pre zrušenie

a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nepovažoval okolnosť, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemku, na ktorom je rodinný postavený. Vzhľadom na uvedené odvolací súd na rozdiel od okresného súdu dospel k záveru, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nie je dôvodné zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo vo vzťahu k žalovanej 3/. Potvrdenie rozsudku vo vzťahu k žalovanej 2/ v časti zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva odôvodnil tým, že nehnuteľnosť neužíva, nie sú teda u nej dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce zamietnutie žaloby. V súvislosti so zmenou napadnutého rozhodnutia dovolací súd rozhodoval o trovách prvostupňového aj odvolacieho konania (§ 224 ods. 2 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p. a § 150 O.s.p.), o súdnom poplatku a o trovách štátu.

Žalobca napadol dovolaním rozsudok krajského súdu v zmeňujúcom výroku vo veci samej, prípustnosť ktorého odôvodnil § 238 ods. 1 O.s.p. a jeho dôvodnosť § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. V dovolaní namietal, že krajský súd nesprávne zistil skutkový stav a tento aj nesprávne posúdil vo vzťahu k § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dôvodom jeho návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva neboli rozpory so žalovanými o spôsobe užívania spoločnej veci, ako to mylne uvádza krajský súd, ale skutočnosť, že žalované 4/ - 6/ nehnuteľnosť vôbec neužívali a spolu so žalovanou 3/ sa nepodieľali žiadnym spôsobom na jej udržiavanie, opravách a údržbe, teda na investíciách, nutných k tomu, aby nebola ohrozená existencia nehnuteľnosti, preto bol aj nútený riešiť tieto spory súdnou cestou (vec vedená na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 4 C 89/2003) a aj v tomto konaní uplatnil voči ostatným podielovým spoluvlastníkom svoj nárok na zaplatenie investícií do spoločnej nehnuteľnosti vo výške 232 230 Sk podaním doručeným súdu 15. februára 2005, pričom súd sa uplatnením týchto investícií pri vzájomnom vyporiadaní vôbec nezaoberal. Zdôraznil, že zároveň chcel riešiť aj budúcu bytovú potrebu svojich detí. Opätovne poukázal na to, že žalované spočiatku nesúhlasili s návrhom na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nie z dôvodu citových väzieb k nehnuteľnosti alebo z dôvodu odkázanosti na bývanie v nej, ale z dôvodu nesúhlasu s výškou navrhovanej náhrady za ich podiely; nehnuteľnosť chceli dokonca predať už v čase, keď prebiehal iný spor pred Okresným súdom Žiar nad Hronom. V priebehu tohto súdneho sporu previedli žalované 4/ - 6/ svoje podiely na žalovanú 3/, lebo inak by len ťažko preukazovali dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre zamietnutie žaloby voči nim. Záver odvolacieho súdu, že žalovaná 3/ v prípade, ak by prišla o bývanie, nemá možnosť si zaobstarat' rovnocennú náhradu, je nepodložený, pretože súd v tomto smere nevykonával žiadne

dokazovanie. Dovolateľ nesúhlasil so záverom súdu o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka na strane žalovanej 3/. Trval na tom, že návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nie je možné zamietnuť len na základe konštatovania podielového spoluvlastníka, ktorý sa nechce starať o spoločnú nehnuteľnosť, že nemá kde bývať a má k nehnuteľnosti citové väzby, čo nie je pravdou, lebo mu ide len o cenu jeho podielu. Takýto precedens vytvorený rozhodnutím súdu by znamenal, že každý podielový vzťah nie je možné zrušiť len z dôvodov subjektívnych daných vnútorným pocitom spoluvlastníka prípadne jeho subjektívneho konštatovania, že nemá možnosť si zohnať bytovú náhradu. Ide tu o zneužitie práva na úkor ostatných spoluvlastníkov, čím je popretá základná zásada tohto režimu, že nie je možné nikoho nútiť, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu. Odvolací súd tieto skutočnosti vyhodnotil subjektívne, preto považoval rozsudok za nesprávny a nezákonný. Z uvedených dôvodov žiadal rozsudok krajského súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalované sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že tento rozsudok treba zrušiť.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi (§ 242 ods. 1 O.s.p.) s výnimkou vecí uvedených v § 242 ods. 2 O.s.p. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnutý rozsudok nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237

písm. a/ - g/ O.s.p. Uvedené procesné vady neboli dovolateľom namietané a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Povinnosť dovolacieho súdu skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní zaťaženom procesnou vadou, nie je daná len vo vzťahu k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p., ale tiež vo vzťahu k procesným vadám inej závažnej povahy (tzv. iným vadám), pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). So zreteľom na to dovolací súd skúmal, či v prejednávanej veci nedošlo k takejto procesnej vade. Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Uvedená procesná vada zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. So zreteľom na to dovolací súd skúmal, či v prejednávanej veci nedošlo k takejto procesnej vade.

V danom prípade predmetom konania je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva účastníkov konania k nehnuteľnosti. Keďže zmyslom zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva je nové konštituovanie hmotnoprávných vzťahov, ktoré sa odvodzujú od spoločnej veci a vyporiadanie doterajších vzťahov, rozhodnutie súdu preto musí celkovo vyriešiť doteraz existujúci spoluvlastnícky vzťah. Z tohto dôvodu predmetom zrušenia a vyporiadania je vždy celá vec, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve účastníkov.

Okresný súd po zistení, že vec nie je reálne deliteľná, rozhodol o zrušení spoluvlastníctva a jeho vyporiadaní v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, že prikázal vec do výlučného vlastníctva žalobcu a rozhodol zároveň o jeho povinnosti vyplatiť ostatných podielových spoluvlastníkov – žalované 2/, 3/ podľa výšky ich spoluvlastníckych podielov.

Na odvolanie žalovanej 3/ do veci samej a výroku o trovách konania (žalované 4/ - 6/ podali odvolanie len proti výroku o náhrade trov konania a o súdnom poplatku), odvolací súd

preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v časti zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva a na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že na strane žalovanej 3/ sú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo (§ 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Vzhľadom na uvedené zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva tak, že žalobu vo vzťahu k žalovanej 3/ zamietol, vo vzťahu k žalovanej 2/ rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (vo veci samej i v časti náhrady trov konania žalovanej 2/). Ďalšími výrokmi rozhodol o náhrade trov prvostupňového konania medzi účastníkmi, o náhrade trov štátu, o súdnom poplatku a o trovách odvolacieho konania.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že postup odvolacieho súdu je v rozpore s procesnými pravidlami, obsiahnutými v občianskom súdnom poriadku ako aj s konštantnou judikatúrou (viď R 1/70). Rozsah odvolacieho prieskumu je v zásade daný odvolaním (viď § 212 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého je dovolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania). Odvolateľ teda spravidla sám určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie preskúmané odvolacím súdom (či napáda rozhodnutie vo všetkých jeho výrokoch alebo len niektorý z nich alebo len z hľadiska niektorej konkrétnej veci alebo práva). Výnimky zo zásady uvedenej v predchádzajúcom odseku sú taxatívne vypočítané v § 212 ods. 2 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia súd nie je viazaný rozsahom odvolania a/ vo veciach, v ktorých možno začať konanie bez návrhu, b/ v prípadoch, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý, c/ v prípadoch, keď ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že rozhodnutie sa musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, a kde platia úkony jedného z nich aj pre ostatných (§ 91 ods. 2), hoci odvolanie podal len niektorý z účastníkov, d/ ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi. V týchto prípadoch sú na jednej strane obmedzení účastníci konania v možnosti nakladať s určitými nárokmi a na strane druhej dáva možnosť súdu, aby prekročil návrhy účastníkov.

Z povahy konania o návrhu na zrušenie podielového spoluvlastníctva a na vykonanie jeho vyporiadania niektorým zo spôsobov uvedených v § 142 Občianskeho zákonníka vyplýva, že na strane žalobcov či žalovaných musia byť uvedení vždy všetci podieloví spoluvlastníci a že predmetom konania je vždy celá vec. Keďže predmet konania nie je v odvolacom konaní deliteľný, celý výrok vo veci samej je vždy jedným zo spôsobov zrušenia podielového spoluvlastníctva a rozhodnutie vo veci, hoci by pozostávalo z niekoľkých

oddelených častí (v danom prípade výrok o zrušení podielového spoluvlastníctva, výrok o prikázaní do výlučného vlastníctva jednému zo spoluvlastníkov a výrok o náhrade za spoluvlastnícky podiel), nie je rozhodnutím o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom. Rozhodnutie odvolacieho súdu sa vzťahuje vždy na celý výrok vo veci a žiadna jeho časť nenadobúda oddelene právoplatnosť (§ 206 ods. 2 O.s.p.). Preto odkladný účinok odvolania podaného jedným z viacerých podielových spoluvlastníkov (aj keď sa ním účastník domáha preskúmania len určitých častí výroku) sa vždy vzťahuje na celý výrok vo veci a žiadna jeho časť nenadobúda oddelene právoplatnosť. Preto odvolací súd musí z podnetu podaného odvolania preskúmať vždy celý výrok vo veci (§ 212 ods. 1 O.s.p.), pretože nie je v tomto konaní viazaný návrhom účastníkov na spôsob vypořádania. Pokiaľ tak odvolací súd nepostupuje, dopustí sa pochybenia a zaťaží konanie vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu možno vyvodit', že odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti zrušenia a vypořádania podielového spoluvlastníctva a žalobu voči žalovanej 3/ zamietol, pretože sú u nej dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce nezrušenie a nevyporiadanie podielového spoluvlastníctva. To znamená, že podielové spoluvlastníctvo žalovanej 3/ zostalo zachované, a odvolací súd rozsudkom založil nové podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovanej 3/, keďže vo vzťahu k žalovanej 2/ rozsudok súdu prvého stupňa o zrušení a vypořádání podielového spoluvlastníctva potvrdil; z výroku jeho rozhodnutia ani z odôvodnenia však nie je zrejmé, ako rozhodol o vypořádání a náhrade za jej spoluvlastnícky podiel.

Ak odvolací považoval žalobu o zrušenie a vypořádanie podielového spoluvlastníctva voči žalovanej 3/ za neopodstatnenú a zrušil podielové spoluvlastníctvo len voči žalovanej 2/, a kdeže ide o takú vec, kde z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi (§ 212 ods. 2 písm. d/ O.s.p.), bolo potrebné znovu vo výroku rozhodnúť o celej veci. Teda, ak odvolací súd mienil ponechať vec naďalej v podielovom spoluvlastníctve žalobcu a žalovanej 3/ a zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo len vo vzťahu k žalovanej 3/, mal tento jeho spôsob rozhodnutia vyjadriť adekvátnym spôsobom vo výroku svojho rozhodnutia. V takom prípade bolo treba rozhodnúť znovu o zrušení podielového spoluvlastníctva účastníkov, rozhodnúť o prikázaní veci do spoluvlastníctva nových spoluvlastníkov (v danom prípade žalobcu a žalovanej 3/), určiť výšku ich spoluvlastníckych podielov a rozhodnúť o povinnosti zostávajúcich spoluvlastníkov

poskytnúť náhradu za spoluvlastnícky podiel vo vzťahu k žalovanej 2/. Výrok napadnutého rozsudku však nekorešponduje so spôsobom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva uvedeným v odôvodnení rozhodnutia, z ktorého dôvodu nemôže byť považovaný za správny.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že postup odvolacieho súdu pri preskúmaní odvolania žalovanej 3/ je v rozpore so zákonom, čo sa prejavilo aj v jeho rozhodnutí, jeho konanie je tak postihnuté inou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie.

Dovolací súd zároveň dodáva, že rozhodnutie súdu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva je konštitutívneho charakteru, pretože až na základe neho sa menia doterajšie právne vzťahy medzi účastníkmi a vznikajú im nové práva a povinnosti, čo musí byť vyjadrené v jeho výroku, ktorým súd, aj pri zmene rozhodnutia, musí rozhodnúť vždy o celej veci. Výrok rozsudku odvolacieho súdu tieto požiadavky nespĺňa.

Pokiaľ ide o námietku dovolateľa, že súdy sa nezaoberali jeho návrhom na vyporiadanie investícií do spoločnej nehnuteľnosti, teda, že nebolo vykonané vyporiadanie podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle, v tomto smere je jeho námietka dôvodná (viď návrh z 15. februára 2005 na č.l. 80 spisu). Bude preto potrebné v ďalšom konaní objasniť, či žalobca na tomto návrhu trvá a prípadne o ňom rozhodnúť. Tu treba upozorniť, že pokiaľ by súd o tomto širšom vyporiadaní rozhodoval, treba rozhodnúť samostatným výrokom, a nie len v rámci náhrady za spoluvlastnícky podiel (R 40/1970, R 46/1991).

K námietke dovolateľa, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Keďže dovolací súd považoval za potrebné zrušiť napadnutý rozsudok z dôvodu výskytu tzv. inej vady konania, majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), v dovolacom konaní neskúmal správnosť zaujatých právnych záverov odvolacieho súdu z hľadiska aplikácie a interpretácie § 142 Občianskeho zákonníka a z tých istých dôvodov sa nezaoberal ani ďalšou dovolacou námietkou, že odvolací súd nezistil riadne skutkový stav veci.

So zreteľom na to, že v konaní došlo k tzv. inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky celý napadnutý rozsudok odvolacieho súdu (§ 242 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) s výnimkou výroku o náhrade trov prvostupňového konania žalovaných 1/, 4/, 5/, 6/ a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2009

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková